



No
50

SCHÖNBERGER VÁROS A DOMBOLDALON

„Schönbergert láthatóan a különböző erőteljesen színes síkok egymáshoz való viszonya érdekelte elsősorban, maga a képszövet, ami a naturalista szemléletet messze meghaladó, már-már absztrakt művészi alapállást mutat.”

SCHÖNBERGER ARMAND (1885–1974)

Város a domboldalon | City by the hill, 1928

Olaj, vászon | Oil on canvas, 89,5 x 68,5 cm

Jelezve balra lent | Signed bottom left: Schönberger A. 1928

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:

| Schönberger Armand gyűjteményes kiállítása, Pozsony, Carlton Hotel, 1928 és 1930 között, (katalógus nélkül)

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből II. 1920-1984, Budapest, Mű-Terem Galéria, 2005. szeptember 10. – október 9. (kat.: 110-111.o.)

Kezdő ár | Starting price: 30 000 000 Ft / 75 000 EUR

Becsérték: 50 000 000 – 70 000 000 Ft

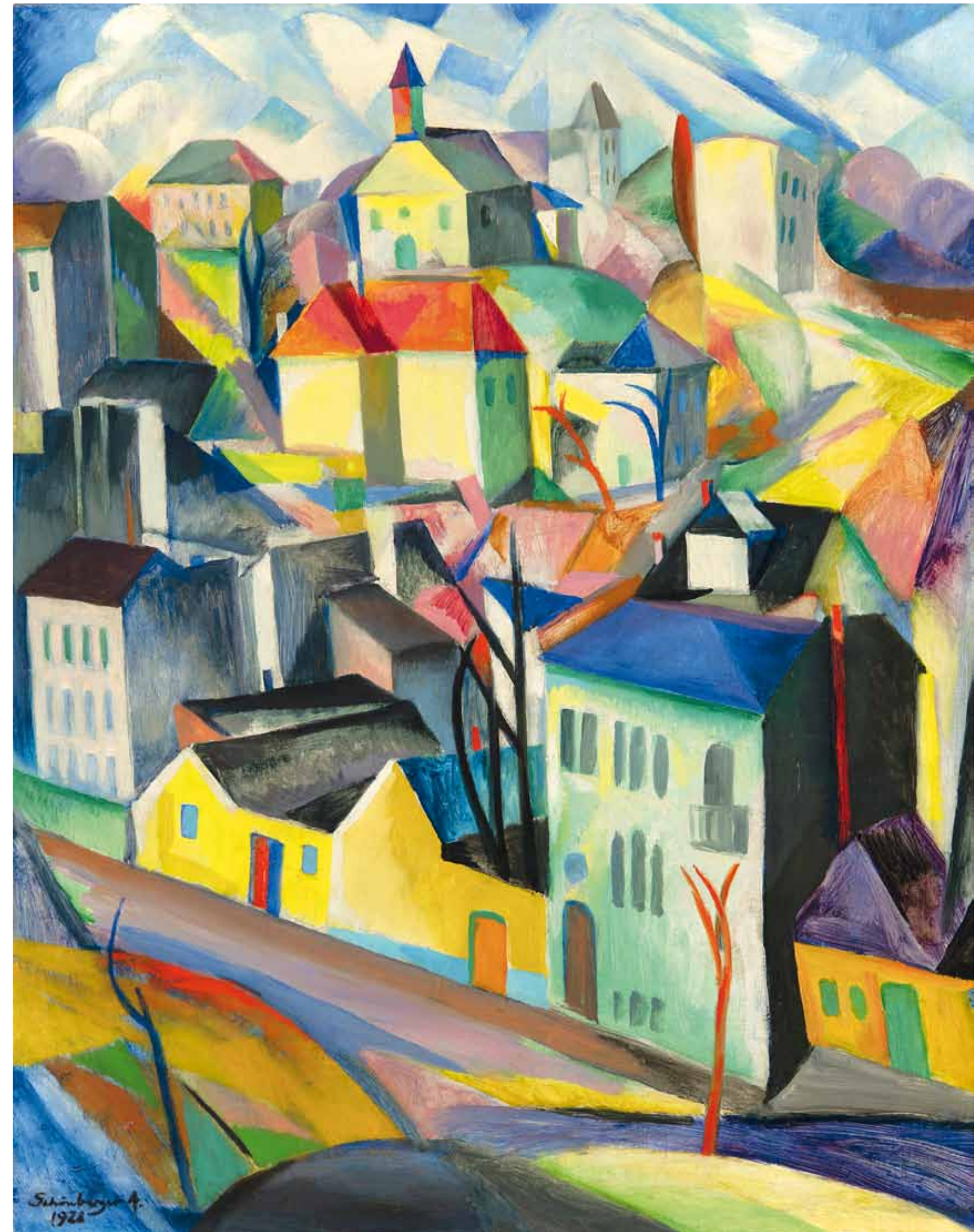
Estimate: 125 000 – 175 000 EUR

Schönberger

1. Maurice Vlaminck: Város a völgyben, 1910-11 körül magántulajdon



2. Lyonel Feininger: Városháza II., 1927 magántulajdon





4. Maurice Vlaminck: Faluközponttal, 1910
San Diego Museum of Art, San Diego



5. Robert Delaunay: A város, 1911
Solomon R. Guggenheim Museum, New York



6. Robert Delaunay: Szimultán ablakok a városra, 1912
Kunsthalle Hamburg



3. Schönberger Armand arcképe (1970 körül)

„Ha prágai bemutatkozásáról nincs is tudomásunk, az bizonyos, hogy 1928 és 1930 között Pozsonyban több kiállítást is rendezett, amelyek jelentős erkölcsi és anyagi sikert hoztak számára.

A művek nagy része helyi magántulajdonba került, köztük a Város a domboldalon is.

A nagyvárosi veduta műfaja már a húszas évek közepén felbukkan Schönbergernél, s végigkíséri az életművet. Témájuk a Margit utcai műteremablakból látható budai táj, illetve a Tabán és a Margit híd környéke.” – írja András Edit Schönberger most aukcióra kerülő, Város a domboldalon című festményéről.

A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből II. 1920-1984, Mű-Terem Galéria, Budapest, 2005, 110. oldal

„A Tamás-galériában most Schönberger Armand vonul föl olajfestményeivel és rajzaival. Az ultrakonzervatívok szerint bizonyára ez a művészet is élvezhetetlenül szertelen, holott Schönberger festői stílusa állandó kapcsolatban van a természettel. Naturalizmusról természetesen nála sincs szó, de minden képe való benyomáson alapszik, a figurális motívum nem bomlik szét festményein elvont képletekké. [...] A természettel való kapcsolata most lassankint szorosabb lesz, anélkül, hogy a stílusról lemondana. Egy-két budai városképe és egy csendélete már érett és a modern sablonoktól mentes alkotás” – írta Schönberger aktuális gyűjteményes tárlatáról 1930 márciusában a Budapesti Hírlap kritikusa. Az ekkor biztosan kiállított *Út és házak* című kép, melyet szintén a Virág Judit Galéria aukcionált 2015 tavaszán, az egyik legközelebbi stíluspárhuzama a most kalapács alá kerülő, remek városlátképnek. Schönberger ekkoriban a Budapest II. kerületi Horváth utcában lakott, így városi vedutáinak alapanyaga nap mint nap a rendelkezésére állt. Bármilyen fokú elvontság is érezhető ezeken a színpompás és kubisztikusan formált

látképeken, a művész számára a természeti látványból való kiindulás minden esetben szükséges és biztos alapot jelentett. A színes tetők és házfalak, valamint zegzugos utcácskák, lépcsők és házköztök első pillantásra kaotikus halmozottsága, rövid szemlélődés után magától értetődő természetességgel rendeződik összefüggő, egymásból és egymásra szervesen épülő-rétegződő kompozícióvá. Schönbergert láthatóan a különböző erőteljesen színes síkok egymáshoz való viszonya érdekelte elsősorban, maga a képszővet, ami a naturalista szemléletet messze meghaladó, már-már absztrakt művészi alapállást mutat.

Schönberger művészetének az 1925 és 1935 közötti évtized volt a legaktívabb, művészi szempontból leggyümölcsözőbb időszaka. A fentebb említett 1930-as gyűjteményes tárlattal kapcsolatban a *Magyarország* című napilap kritikusa így fogalmazott ekkor:

„A modern magyar festőgeneráció régi munkása Schönberger Armand, aki mintegy két évtized óta tántoríthatatlanul kitart művészi meggyőződése és stílusa mellett, amely valahol középuton van a német expresszionizmus és az olasz futurizmus között. ... Eddig

túlerősen hangsúlyozott formakompozícióit ő is közelebb hozta most a természethez és néhány képén igen dekoratív hatásokat ért el.”

Az 1910-es évek német expresszionizmusa, olasz futurizmusa és francia kubizmusa az 1920-as évek közepére egyfajta kevert európai modernizmussá olvadt, melynek egyik jelentős áramlata ma az art deco, azaz dekoratív művészet néven ismert. Schönberger 1928-as városképe pedig igazi art deco remekmű, melyet éppen ellentmondásai tesznek különösen érdekessé. A *Város a domboldalon* Schönberger monumentális léptékű látomása, melyen erőteljesen színes, de mégis vékonyan festett, áttetsző síkok metsződnek egymásba. A transzparens formák olyan érzetet keltenek, mintha nézője sokszoros tükröződésben, egyfajta kaleidoszkópon át szemlélné a világot. A geometrikus alapformákat variáló kompozíció egyrészt a jól ismertség érzetét keltő hangulatos ábrázolás, másrészt hatalmas távlatú panorámát mutató nagyvonalú városlátkép. Schönberger 1928-as remekműve ettől a kettősségtől válik igazán izgalmas és különleges, végeredményül tökéletes összhangban egybecsendülő kompozícióvá.

RUM ATTILA